

Центральноукраїнський
державний
університет
імені Володимира
Винниченка

Силабус навчальної дисципліни

Історія та культура України

Статус дисципліни (нормативна)

Галузь знань	А Освіта			
Спеціальність	А4 Середня освіта			
Освітня програма	07 Г географія			
Рівень вищої освіти	бакалавр			
Форма навчання	денна			
Курс	I			
Семестр	1,2			
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120
	Лекційні			32
	Практичні/семінарські			20
	Лабораторні			-
	Самостійна робота			68
Семестровий контроль	екзамен, залік			
Викладач	Філоретова Л.М. – кандидат історичних наук, доцент			
Кафедра	історії України та всесвітньої історії			
Факультет	Права, бізнесу та адміністрування			
Предмет навчання	<p><i>Предметом навчального курсу є складний і багатогранний процес суспільного розвитку на українських землях, реалізований насамперед в етнічній історії України, історії української державності та історії української культури.</i></p> <p><i>Вивчення даної дисципліни дає можливість:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- аналізувати основні етнічні і державотворчі процеси на території України в їхній історичній ретроспективі та на сучасному етапі розвитку, а також основні етапи і ключові тенденції історичного розвитку української культури;- формувати уявлення про історію та культуру України, як частину світового історичного та культурного процесу;- окреслити роль окремих знакових постатей українського державотворення і української культури в різні історичні періоди;- розвивати навички роботи з джерелами, науковою та навчальною літературою;- формувати громадянську позицію, виховувати патріотичні почуття, сприяти усвідомленню національної ідентичності;- виховувати шанобливе ставлення до вітчизняної історії та культури у поєднанні з толерантним сприйняттям історії та культури народів, які проживають в Україні;- в ході вивчення навчальної дисципліни формувати у студентів соціально-гуманітарні компетенції, необхідні для освітянської діяльності або ж фахівця в інших галузях.			
Мета	<p><i>Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними тенденціями та закономірностями історичного розвитку українського народу в контексті ключових етнічних, державотворчих і культурних процесів; поглиблення знань з історії та культури України, показ самотності історії та культури українського народу, формування їхнього бачення як</i></p>			

	<i>важливої складової світового історичного процесу та світової культурної спадщини.</i>
Компетентності	<p>ІК. Здатність розв'язувати професійні проблеми та спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти та організації краєзнавчо-туристичної роботи, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки, застосовувати інноваційні технології в роботі, критично та творчо мислити</p> <p>ЗК12. Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів), педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, дотримуватися гендерної рівності, виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітності мультикультурності у суспільстві, виражати національну та культурну ідентичність, творчо самовиражатись (культурна компетентність), застосовувати соціальні навички (soft skills).</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 7. Студент володіє базовими знаннями з дисциплін суспільно-гуманітарної підготовки, оцінює і прогнозує політичні, економічні, соціальні, культурні процеси та явища.</p> <p>ПРН 20. Студент розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу, виявляє повагу та цінує українську національну культуру, виражає національну та культурну ідентичність, творчо самовиражається, застосовує соціальні навички (soft skills), керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва та гендерної рівності, педагогічно підтримує осіб з особливими освітніми потребами.</p>
Зміст дисципліни	<p>Тема 1. Вступ. Україна – європейська держава.</p> <p>Тема 2. Становлення українського етносу на одвічних територіях.</p> <p>Тема 3. Русь та руська державна спадщина в історії України.</p> <p>Тема 4. Козацтво в історії української державності.</p> <p>Тема 5. Державотворчі ідеї на українських землях у XIX ст. та їхня реалізація у 1917–1922 рр.</p> <p>Тема 6. Україна в умовах радянського тоталітарного режиму.</p> <p>Тема 7. Становлення та історичний поступ сучасної української держави.</p> <p>Тема 8. Тенденції розвитку культури на території України від найдавніших часів до ранньомодерної доби.</p> <p>Тема 9. Культура України в добу модернізації і національного відродження (кінець XVIII – початок XX ст.).</p> <p>Тема 10. Українська культура новітнього часу (XX – початок XXI ст.).</p> <p>Тема 11. Культурна спадщина України у світовому контексті.</p>
Критерії оцінювання роботи студентів	<p>Навчальні досягнення за результатами вивчення дисципліни оцінюватимуться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Поточний контроль за перший модуль на семінарських заняттях з навчальної дисципліни передбачає можливість отримання студентами загалом до 50 балів.</p> <p>Завдання з самостійної роботи (реферат або презентація) оцінюється максимум у 10 балів.</p> <p>Загалом до екзамену студент може отримати до 60 балів.</p> <p>На екзамені максимальна оцінка становить 40 балів.</p> <p>Поточний контроль за другий модуль на семінарських</p>

	<p>заняттях з навчальної дисципліни передбачає можливість отримання студентами загалом до 60 балів.</p> <p>Завдання з самостійної роботи оцінюється максимум у 40 балів.</p> <p>Заліковий бал виставляється як сума балів за семінарські заняття і самостійну роботу.</p> <p>Протягом вивчення курсу студенти мають можливість ліквідувати пропуски семінарів, не виконані своєчасно обов'язкові письмові роботи, не здані своєчасно завдання самостійної роботи тощо на консультаціях викладача (за затвердженим графіком).</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Відвідування студентами навчальних занять є обов'язковим.</p> <p>За об'єктивних причин (хвороба студента, карантин тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі (он-лайн) за погодженням із деканатом.</p> <p>Політика академічної доброчесності (стосовно різних форм навчальної діяльності) базується на засудженні практики списування, плагіату, фальсифікації, обману.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Плани і методичні рекомендації до семінарських занять, завдання до самостійної роботи, питання до екзамену.</p> <p><u>Основна література для вивчення дисципліни:</u></p> <p>Аркуша О. Г., Кондратюк К. К., Мудрий М. М., Сухий О. М. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М. Мудрого. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 408 с.</p> <p>Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної нації XIX-XX століття. Б.м., 2019. 656 с.</p> <p>Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. Київ : Портал, 2021. 432 с.</p> <p>Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. М. І. Бушина, О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с. – Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Avtorskyi_kolektyv/Istoriia_Ukrainy_v_yd_2016.pdf?</p> <p>Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків, 2016. 496 с. – Режим доступу: https://shron3.chtyvo.org.ua/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skifskykh_voien_do_nezalezhnosti.pdf?</p> <p>Рафальський О. Українська держава. Витоки. Історична еволюція. Сучасність. Монографія. – К.: Видавничий дім «АДЕФ-Україна», 2024. 428 с.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Філоретова Л.М., Безверха В.М. Історична пам'ять про В. І. Григоровича в газетній пресі та монументальному просторі Кропивницького. Історія & Археологія. 2025. № 1. с. 108-114.</p> <p>Філоретова Л.М., Осстров Г.І. Безкоштовне ремісничо-грамотне училище як осередок професійної освіти та соціалізації молоді в місті Єлисаветград. Knowledge, Education, Law, Management 2025 № 1. Р.86-91. (69).DOI https://doi.org/10.51647/kelm.2025.1.13</p> </div> <p>Шандра В., Аркуша О. Україна в XIX столітті: людність та імперії. Київ: Академперіодика, 2022. 436 с.</p>

	<p><i>Основні електронні інформаційні ресурси:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Інститут історії України НАН України – http://www.history.org.ua/ - ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: Томи Енциклопедії історії України (ЕІУ) на порталі. – Режим дост: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=F&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU - Електронна бібліотека «Культура України». – Режим доступу: http://elib.nplu.org/index.html - Ізборник. Історія України ІХ–ХVІІІ ст. Першоджерела та інтерпретації. – Режим доступу: http://izbornyk.org.ua/ - Україна Incognita. – Режим доступу: https://incognita.day.kyiv.ua/ - Проект «Реальна історія» Акіма Галімова (2023-2024 рр.). – Режим доступу: https://www.youtube.com/channel/UCdlVTngmxbh0oNE1pCwS64g
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p><i>Аудиторія для теоретичного навчання, проектор, ноутбук, презентаційні матеріали, наукова і навчальна література.</i></p>